

Posudek vedoucího práce
na bakalářskou práci **Jana Pevného**
„Dynamika elit v post-totalitních podmínkách české společnosti“

Kontext vzniku a přípravy bakalářské práce:

Téma bakalářské práce si Jan zvolil již na počátku svého studia. O možných přístupech ke zpracování bakalářské jsme diskutovali průběžně. S ohledem na postup jeho studia se Jan seznamoval s různými segmenty poznatků k tomuto tématu: prostudoval základní sociologické přístupy a seznamoval se také s výsledky empirických výzkumů elit, které byly provedeny domácími sociology. Jeho zájem k této tradiční sociologické tematice byl „problematizován“ aktuálně se projevujícím vlivem mediálních prostředků na formování veřejné autority v podobách obecně přitažlivých osobností, mediálních celebrit. Jak však tento problém uchopit teoreticky a jakou empirickou oporu pro něho získat? Tato otázka byla v pozadí našich diskusí a promítla se i do struktury a interpretace bakalářské práce.

Struktura práce a dosažené poznatky:

Práce má svébytnou teoreticko-empirickou podobu. Nesleduje obvyklý postup, podle kterého by teoretické zpracování sledovaného problému vyústilo do formulace hypotéz, které by pak byly ověřovány empirickými poznatky získanými adekvátní metodou. Teoretické úvahy se prolínají s konkrétní analýzou způsobů formování elit v ČR. Kromě úvodní části, která shrnuje představy klasických sociologů o povaze elit, je další část bakalářské práce členěna do tematických okruhů, kde jsou prezentovány jak teoretické přístupy, tak empirické poznatky a jejich interpretace. Text je tedy v tomto pohledu postupně orientován na témata stratifikace, legitimizace nerovností, veřejné autority a posléze formám ekonomických, politických a kulturních elit.

V práci se podařilo prezentovat relevantní teoretické přístupy k výzkumu elit, které se snaží obsáhnout klasickou perspektivu i vybrané modernistické přístupy k tomuto tématu. Byly také využity podstatné výsledky sociologických výzkumů, které byly v domácí sociologii k tomuto tématu dokončeny. Text je napsán čtivě, v dobré formální úpravě a bez podstatných chyb (kromě překlepu data na straně 45).

Hodnocení práce:

Téma práce – formování elit v podmínkách ČR - je obtížné ze dvou podstatných důvodů. První důvod je dán radikální změnou mocenského režimu v ČR. Autoritativní elity jsou vždy produktem pozvolného vývoje a relativně stabilizované sociální situace, kdy se „usadí“ distribuce moci, včetně elitních pozic. Sledovat proces formování elit v post-totalitních podmínkách je sociologicky relevantní, ale obtížné zadání. Druhý důvod je ovlivněn další zlomovou situací, která je vyvolávána vlivem mediální techniky na formování veřejné autority. I toto téma je nesmírně teoreticky košaté a obtížně empiricky přístupné. Řešení se nabízelo ve zúžení tématu buď na studium elitotvorných faktorů, které jsou dány specifickou (post-totalitní) situací v ČR, nebo na prozkoumání vlivů působících na konkrétní případy formování mediálních elit. Oba pohledy by asi přinesly konkrétnější poznatky.

Jan se rozhodl pro obecnější postup. Ve své interpretaci chtěl zachytit jak vliv post-totalitní situace, tak i mediálních prostředků. Tím si ztížil své zadání. Nicméně chci konstatovat, že se mu zdařilo předložit výsledek, který je pozitivní v tom, že umožňuje vystihnout významné

okolnosti, které působí v šíři faktorů ovlivňujících formování elit v dnešní situaci ČR. V logice této volby je zřejmé, že to mohlo zdařit více v úrovni teoretického zobrazení než empirického doložení.

Návrh kreditního hodnocení: práci hodnotím jako velmi dobrou v rozsahu 30 kreditů.

Müller Karel

V Černošicích, 30. 5. 2007